

#GORE NEGO ŠTO SE MISLILO#

Znanstvenici vjeruju da bi uslijed globalnog zatopljenja, odnosno zbog ubrzanog otapanja leda na Grenlandu i Antarktici razina mora mogla porasti i dvostruko više nego što se dosad pretpostavljalo, piše BBC.

Dosad se vjerovalo da bi do 2100. razina mora mogla porasti za nešto manje od jednog metra, no po najnovijoj studiji stvarna razina porasta mogla bi biti i dvostruko veća, što bi moglo rezultirati raseljavanjem stotina milijuna ljudi, kažu autori studije.

Pitanje porasta razine mora bilo je jedno od najkontroverznijih pitanja što ga je 2013. pokrenuo Međuvladin panel o klimatskim promjenama (IPCC), kada je objavio svoje peto izvješće.

IPCC je tada upozorio da bi daljnje zagrijavanje planeta, a da se pritom ne ostvari veće smanjenje emisije stakleničkih plinova, do 2100. moglo rezultirati porastom globalne razine mora za 52 do 98 cm.

Ne smanji li se emisija stakleničkih plinova, po najnovijoj će procjeni do 2100. godine razina svjetskih mora vrlo vjerojatno porasti za 62 do 238 centimetara.

To bi se dogodilo u slučaju najgoreg scenarija - porasta temperature za 5 Celzijevih stupnjeva.

"Povećanje razine mora do 2100. moglo bi iznositi između 7 i 178 cm, no kada otapanju alpskih ledenjaka dodate i otapanje ledenjaka izvan ledenih pokrivača ili kontinentalnih ledenjaka, kao i termalnu ekspanziju mora, vrlo brzo stižete do dva metra", kazao je voditelj studije, prof. Jonathan Bamber s bristolskog sveučilišta.

Zastrašujuće posljedice

Zbog očekivanog porasta temperature do dva Celzijeva stupnja, ledeni dio Grenlanda i dalje najviše pridonosi porastu razine mora. No s porastom temperatura u obzir se moraju uzeti puno veći dijelovi antarktičkih kontinentalnih ledenjaka.

"Kada u obzir uzmete ova manje vjerojatna, ali ipak prihvatljiva predviđanja, možemo kazati da stručnjaci misle kako postoji malena, ali statistički značajna vjerojatnost da će zapadni Antarktiki postati vrlo nestabilan, a tomu će pridonijeti i dijelovi istočnog Antarktika", kaže Bamber.

"No to će se dogoditi samo u slučaju ekstremnog povećanja temperatura od 5C."

Ovakav bi scenarij, odnosno porast razine mora za oko dva metra imao katastrofalne posljedice.

Izračunali su da bi u tom slučaju nestalo oko 1,79 milijuna četvornih kilometara nastanjive površine planeta, što je jednako veličini Libije. Veći dio toga područja nalazio bi se u područjima od iznimnog značaja za uzgoj hrane, poput, primjerice delte Nila, a ugroženi bi bili i veliki obalni gradovi, među kojima London, New York i Šangaj.

"Da biste shvatili o čemu govorim usporedit ću to sa sirijskom izbjegličkom krizom koja je rezultirala dolaskom oko milijun izbjeglica u Europu, a to je oko 200 puta manje od broja ljudi koji bi bili raseljeni kada bi razina mora i oceana porasla za dva metra", pojasnio je Bamber.

Pet posto je mnogo

Autori studije ističu kako još uvijek ima vremena da se izbjegne ovakav zastrašujući scenarij, osobito ako se u narednim desetljećima znatno smanji emisija stakleničkih plinova.

Kažu i da vjerojatnost za najgori scenarij iznosi oko pet posto.

"Kad bih vam rekao da postoji pet posto izgleda da vas pregazi auto kada prelazite cestu, ne biste joj ni prišli. Čak i vjerojatnost od jedan posto znači da bi se poplava koja se događa samo jednom u stotinu godina mogla ipak dogoditi za vašeg života. Bilo kako bilo, vjerojatnost od pet posto predstavlja ozbiljan rizik za naš planet", kazao je Bamber.

Rezultati studije objavljene pod nazivom "Ice sheet contributions to future sea-level rise from structured expert judgment" objavljeni su u stručnome časopisu Proceedings of the National Academy of Sciences. (H)

